

СЕКЦІЯ 2. ФІЛОСОФСЬКІ ДИСКУРСИ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

ГНОЄВОЙ Ю.Г.,

*аспірант кафедри «Соціальна робота»
Національного університету «Запорізька політехніка»;*

ПОПОВИЧ В.М.,

*доктор філософських наук, професор,
професор кафедри «Соціальна робота»
Національного університету «Запорізька політехніка»
м. Запоріжжя, Україна*

ОЦІНКА РІВНЯ СОЦІАЛЬНИХ РИЗИКІВ В УКРАЇНІ

Соціальний ризик – це значуща для суспільства обставина об'єктивного характеру, яка робить людей та їхні сім'ї нездатними самостійно забезпечити себе. Внаслідок цього вони потребують додаткового матеріального захисту з боку держави.

У сучасному світі соціальні ризики стають все більш актуальними та впливовими на життя суспільства. В Україні, як і в багатьох інших країнах, виникає низка складних проблем, які породжують соціальні ризики та вимагають комплексного аналізу та управління. Оцінка рівня соціальних ризиків є ключовою для розробки ефективних стратегій соціального розвитку та захисту вразливих груп населення.

Першим серйозним викликом є економічна нестабільність. В Україні непостійна економічна ситуація веде до зниження рівня життя багатьох громадян, безробіття, зростання бідності та соціальної напруженості. Ці фактори створюють несприятливе середовище для розвитку та підвищують ризики соціальних конфліктів.

Другим важливим аспектом є політична нестабільність та корупція. Нестабільність у політичній сфері може призвести до збільшення соціальних ризиків шляхом погіршення умов життя громадян, обмеження їх прав та свобод. Корупція також впливає на рівень соціальних ризиків, оскільки поглиблює нерівності, підточує довіру до владних структур та обмежує доступ до ресурсів для вразливих груп населення.

Демографічні зміни також створюють свої власні соціальні ризики. Збільшення частки літнього населення, масова міграція та нерівномірний розподіл населення за регіонами можуть призвести до напруження в системі соціального забезпечення та загострення проблем у сфері охорони здоров'я та освіти.

Масовість соціальних ризиків свідчить про те, що вони зачіпають значну кількість людей. Так, демографічна криза в Україні призвела до скорочення працездатного населення, зростання навантаження на систему соціального забезпечення та інших негативних наслідків. Аналіз державних видатків на соціальне забезпечення може слугувати додатковим підтвердженням громадського, соціального та масового характеру соціальних ризиків в Україні.

Витрати державного бюджету на соціальне забезпечення за 2020-2023 роки свідчать про те, що держава визнає наявність значних соціальних ризиків та вживає заходів для їх мінімізації. Так у 2023 році на соціальне забезпечення було виділено 264,3 млрд грн, що склало 18,8 % фактичних видатків загального фонду державного бюджету [1]. Темпи зростання фінансування соціальних видатків в Україні суттєво сповільнились. Це пов'язано з великими витратами на оборону, які значно зросли у зв'язку з повномасштабним вторгненням російської федерації.

Для того щоб зменшити соціальні ризики необхідно використання комплексного підходу, який охоплює економічні, політичні, соціальні та культурні аспекти суспільства. Також управління соціальними ризиками вимагає активної взаємодії між урядом, громадськістю, бізнесом та міжнародними партнерами для розробки та впровадження ефективних стратегій та програм. Передбачення соціальних ризиків та вжиття запобіжних заходів може значно знизити їх вплив та забезпечити більш стійкість суспільства до негативних подій. Слід надавати значення систематичному моніторингу та аналізу соціальних ризиків для оперативного реагування на зміни у суспільстві та впровадження коригувальних заходів [2, с. 314–319].

Незважаючи на ці виклики, в Україні є перспективи для зменшення соціальних ризиків та підвищення якості життя громадян. Запровадження ефективних соціальних програм, усунення неефективного використання державних коштів, забезпечення адресності допомоги та посилення контролю за її наданням, реформування системи охорони здоров'я та освіти, боротьба з корупцією та створення сприятливого інвестиційного клімату можуть сприяти зниженню рівня соціальних ризиків та забезпечити стабільний соціальний розвиток країни. Держава має не лише підтримувати вразливі верстви населення, але й створювати умови для їх самостійного розвитку.

Отже, оцінка рівня соціальних ризиків в Україні є важливою задачею для розробки стратегій соціального розвитку та забезпечення стабільності суспільства. Необхідно поєднувати зусилля уряду, громадськості та

міжнародних партнерів для вирішення цих проблем та створення кращого майбутнього для всіх громадян України.

Список використаних джерел

1. Доходи держбюджету України: вебсайт. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/budget/gov/income/2021/>
2. Дикань В.Л., Посохов І.М. Дослідження міжнародних стандартів управління ризиками. *Бізнес Інформ*. 2019. № 1. С. 314–319.